

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПЗВО «ІВАНО-ФРАНКІВСЬКА АКАДЕМІЯ ІВАНА ЗОЛОТОУСТОГО»**

Факультет гуманітарних наук

Кафедра соціально-гуманітарних дисциплін

СИЛАБУС

Педагогіка

Освітньо-професійна програма «Богослов'я»

Спеціальність 041 Богослов'я

Галузь знань 04 Богослов'я

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Затверджено на засіданні кафедри
соціально-гуманітарних дисциплін,
Протокол № 2 від 13 вересня 2022 р.

м. Івано-Франківськ – 2022

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Програмні компетентності
5. Програмні результати навчання
6. Організація навчання курсу
7. Система оцінювання курсу
8. Політика курсу
9. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Педагогіка
Викладач (-і)	Копчук-Кашецька Марія Степанівна
Контактний телефон викладача	0978452471
Е-mail викладача	maria270775@ukr.net
Формат дисципліни	Лекції, практичні заняття, самостійна робота ЄКТС 3кредити
Обсяг дисципліни	90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://ifaiz.edu.ua/novynty/690-sylabusy-kshd-mag.html
Консультації	Очні та дистанційні консультації: 2 год. Понеділок і четвер 4 пара.

2. Анотація

Курс «Педагогіка» є одним з провідних курсів для студентів спеціальності «Богослов'я». Він сприяє оволодінню студентами основами сучасної педагогічної науки, формуванню у них професійних умінь і навичок, педагогічного мислення і компетентності. Головне спрямування під час вивчення цього курсу – максимально використати творчий потенціал, активність, самостійність і відповідальність кожного студента у процесі засвоєння теоретичного і практичного матеріалу, формуванні творчої індивідуальності майбутнього педагога.

3. Мета та цілі курсу

Метою вивчення дисципліни «Педагогіка» є – засвоєння знань про теоретичні основи сучасної педагогічної науки, а також умінь, які необхідні для ефективної організації навчання і виховання учнів в умовах сучасного суспільства.

Завдання вивчення дисципліни «Педагогіка»: створити підґрунтя педагогічного мислення майбутніх вчителів, розвинути здібності до осмислення педагогічної дійсності, вміння приймати найбільш ефективні рішення у відповідності з педагогічними закономірностями, принципами виховання і навчання.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- основні педагогічні поняття, перелік яких подається до кожної програми;
- основні положення сучасних педагогічних теорій, які ґрунтуються на особистісно-орієнтованому розвивальному підході;
- методологічні основи процесу виховання та навчання, їх сутності;
- психологічні основи навчання й виховання;
- наукові методи діагностики вікових та індивідуальних особливостей учнів;
- зміст, форми і методи навчання, активізації пізнавальної діяльності особистості;
- педагогічні основи формування та управління розвитком колективу;
- функціонування освітньої системи в країні.

У підсумку вивчення курсу студенти педагогічного інституту повинні

вміти:

- проводити навчально-виховну роботу з учнями у відповідності до основних педагогічних закономірностей і принципів;
- планувати педагогічну діяльність, ставити мету і задачі, намічати близькі, середні і віддалені перспективи;
- застосовувати у практичній діяльності основні форми організації виховання і навчання учнів шкіл і позашкільних навчальних закладів;

- використовувати в практичній роботі методи і засоби виховання та навчання, обираючи оптимальне співвідношення для конкретних ситуацій;
- ефективно керувати діяльністю і спілкуванням учнів у колективі в процесі уроку та виховних заходів;
- організувати колектив учнів на виконання певних задач, аналізувати педагогічні ситуації, результати виховання і навчання, вивчати учнів та учнівські колективи, виявляти причини відставання у навчанні, недоліки проведення і намічати ефективні засоби щодо їх подолання;
- займатися самоосвітою, використовувати у практичній діяльності досягнення педагогічної науки і передового педагогічного досвіду, проводити доступні педагогічні дослідження, проявляти творчий підхід до справи, не допускаючи формалізму і шаблону в педагогічній діяльності;
- ефективно виконувати функції класного керівника, організувати позакласну і позашкільну роботу з учнями, а також роботу з батьками, громадськими організаціями, органами учнівського самоврядування.

4.Програмні компетентності

У результаті вивчення дисципліни студент повинен отримати:
інтегральні компетентності:

ІК-1 Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі в галузі богослов'я
загальні компетентності:

ЗК-1 Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні

ЗК-2 Здатність зберігати та примножувати духовні, моральні, культурні, освітні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя

ЗК-3 Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово

ЗК-5 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу

ЗК-6 Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел

ЗК-7 Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології

ЗК-8 Здатність працювати автономно

ЗК-9 Здатність працювати в команді

фахові компетентності:

ФК-3 Здатність визначати взаємодії та взаємозв'язки між богословськими традиціями, оцінювати суспільну і культурну роль богослов'я в історичному та сучасному контекстах

ФК-9 Здатність застосовувати богословські знання в професійній діяльності та суспільному житті відповідно до віроповчальних та морально-етичних засад і принципів

ФК-15 Здатність здійснювати навчальну та виховну діяльність в освітніх закладах та інших установах, організаціях

5.Програмні результати навчання

ПРН-6 Мати концептуальні знання гуманітарних та соціальних наук, необхідні для критичного осмислення теорій, принципів, методів і понять у сфері богослов'я

ПРН12 Застосовувати усні, письмові і візуальні способи передачі інформації ПРН13 Пояснювати основи, принципи і методи богослов'я та застосовувати їх у практичній діяльності

ПРН16 Приймати ефективні рішення у непередбачуваних робочих контекстах розробляти та реалізовувати проекти у галузі богослов'я, державно-церковних відносин, освіти, організувати та керувати професійним розвитком осіб та груп

ПРН19 З'ясувати роль, вплив та значення історичного, соціальнополітичного, мовно-культурного контексту на формування основних богословських доктрин і практик

6. Організація навчання курсу

Обсяг курсу	
Вид заняття	Загальна кількість годин – 90 годин , 3 ЄКТС
Лекції	30 год.
семінарські заняття / практичні / лабораторні	15 год.
індивідуальна робота	3 год.
самостійна робота	42 год.

Ознаки курсу			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Обов'язковий/ Вибірковий
3 курс (2020) – 6	041 Богослов'я	3 курс (2020) – 3	Обов'язкова дисципліна циклу загальної підготовки

Тематика курсу

Змістовий модуль 1. Загальні основи педагогіки

Тема 1. Педагогіка як наука. Система педагогічних наук.

Визначення сутності педагогіки в системі гуманітарних наук.

Об'єктивні соціально-економічні передумови виникнення й розвитку педагогічної теорії.

Основні категорії педагогічної науки: виховання, освіта та навчання.

Педагогіка як розгалужена система наукових знань.

Галузі педагогіки: дошкільна та шкільна педагогіка; педагогіка вищої школи; соціальна педагогіка; дефектологія (сурдопедагогіка; тифлопедагогіка; олігофренопедагогіка); методики викладання.

Зв'язок педагогічної науки з іншими науками про людину. Взаємодія педагогічної теорії й практики. Демократичні й гуманістичні тенденції в розвитку педагогічного знання.

Тема 2. Методи педагогічних досліджень.

Поняття про методологію педагогічної науки і її рівні.

Логіка педагогічних досліджень.

Поняття «метод педагогічних досліджень».

Класифікація методів педагогічних досліджень.

Тема 3. Поняття про особистість, її розвиток та формування.

Розвиток особистості як педагогічна проблема. Поняття про особистість, її розвиток та формування.

Індивідуальність. Безпідставність ідеалістичних теорій розвитку особистості.

Процес розвитку особистості, його рушійні сили та закономірності.

Зовнішні та внутрішні фактори розвитку особистості. Соціальна адаптація й соціалізація особистості.

Тема 4. Спадковість і розвиток; Вплив середовища на розвиток особистості; Розвиток і виховання особистості.

Спадкові програми розвитку особистості.

Поняття про середовище. Різні рівні середовища.

Провідна роль виховання у розвитку і формуванні особистості.

Взаємозв'язок виховання та середовища, виховання та спадковості.

Діяльність і розвиток особистості.

Тема 5. Цілісний педагогічний процес – основний фактор всебічного розвитку особистості.

Педагогічний процес як система.

Етапи педагогічного процесу.

Функції педагога та їх сутність. Громадські, громадянські, сімейні функції педагога. Вимоги до учителя. Основні групи педагогічних здібностей.

Професійні якості, необхідні педагогові. Особистісні якості педагога – невід'ємна частина професійної діяльності педагога.

Тема 6. Особистість педагога та її вплив на формування особистості учня.

Проблема професійної придатності вчителя. Суспільна місія педагога.
Готовність учителя до виконання професійної діяльності.
Особистий приклад педагога. Авторитет педагога. Педагогічний такт.
Педагогічна комунікація.

Тема 7. Вікові та індивідуальні особливості розвитку і формування школярів та їх врахування педагогами.

Вікові етапи в розвитку особистості.
Характеристика індивідуальних особливостей учнів.
Діагностика рівнів розвитку особистості.

Змістовий модуль 2. ТЕОРІЯ ВИХОВАННЯ

Тема 8. Сутність, закономірності та принципи процесу виховання.

Теорія виховання як розділ педагогіки. Поняття «зміст виховання».
Рушійні сили процесу виховання. Основні характеристики виховного процесу.
Педагогічні закономірності виховання, принципи виховання. Співвідношення закономірностей і принципів виховання.
Єдність і взаємозв'язок принципів виховання в педагогічному процесі.

Тема 9. Формування наукового світогляду учнів.

Поняття про світогляд. Функції світогляду.
Дидактичні й виховні умови трансформації знань у погляди, переконання, ідеали особистості.
Релігійний світогляд. Соціальні і психологічні причини його поширення, вплив релігії на молодь. Взаємини школи і церкви. Позиціонування батьків та навчального закладу в питаннях релігії.

Тема 10. Зміст процесу виховання.

Поняття «зміст виховання».
Основні напрямки в реформуванні змісту національного виховання.
Системний підхід у структуруванні змісту національного виховання.

Тема 11. Самовиховання учнів.

Стимулювання учнів до роботи з удосконалення власної особистості як завдання виховання.
Основні фактори, що спонукають особистість до самовиховання. Методи самовиховання.
Методи і прийоми самопізнання. Технологія розробки програми самовиховання.
Педагогічне керівництво самовихованням учнів.
Концепції виховання й самовиховання.

Тема 12. Характеристика основних напрямів змісту виховання.

Формування духовного виховання.
Формування основ моральної культури учнів.
Формування розумової культури.
Формування естетичної культури учнів.
Формування основ екологічної, фізичної та трудової культури учнів.

Тема 13. Загальні методи, засоби і форми процесу виховання.

Основні форми виховання в сучасній школі
Оптимальний вибір методів і засобів виховання у практиці роботи школи.
Колектив, його ознаки, структура.
Учнівське самоврядування.

Тема 13. Функції, напрями і форми роботи класного керівника.

Професійно – педагогічні вимоги до особистості класного керівника. Його функції і обов'язки.
Зміст роботи класного керівника з батьками учнів.

Робота класного керівника в умовах інклюзивної освіти.

Тема 14. Сутність та принципи превентивної педагогічної діяльності.

Запобіжна система виховання св. Івана Боска.

Сутність превентивної діяльності. Превентивна педагогічна діяльність як засіб соціалізації особистості школяра.

Сутність і специфічні особливості превентивних дій педагога в навчально-виховному процесі.

Етапи і принципи організації превентивного педагогічного процесу.

Нові підходи до організації превентивної педагогічної діяльності з попередження асоціальної поведінки школярів.

Тема 15. Зміст і форми позакласної та позашкільної виховної роботи

Сутність поняття «позакласна виховна робота, мета та завдання. Принципи організації позакласної виховної роботи.

Масова, гурткова та індивідуальна позакласна виховна робота.

Форми і методи організації позакласної виховної роботи.

Позашкільні заклади в системі освіти.

Змістовий модуль 3. ДИДАКТИКА

Тема 16. Навчальний процес як складова цілісного педагогічного процесу.

Дидактика як теорія навчання й освіти.

Процес навчання як цілісна система, його двосторонній характер, гносеологічна і психологічна основи навчання, структурні елементи навчання: мета, завдання, зміст, методи, засоби, форми організації навчання, його результати.

Структура діяльності вчителя в навчальному процесі.

Методологічні та теоретичні основи процесу навчання .

Діяльність учителя під час процесу засвоєння знань учнями.

Тема 17. Єдність освітньої, виховної та розвиваючої функції навчання.

Освітня функція процесу навчання. Фізкультурних.

Закономірності, принципи і правила навчання.

Методи і засоби навчання в школі.

Методика використання дидактичних засобів на уроках.

Тема 18. Види і сучасні концепції навчання.

Характеристика пояснювально-ілюстративного навчання, його переваги та недоліки.

Сутність проблемного навчання, організація діяльності учнів у проблемній ситуації та шляхи її вирішення.

Особливості взаємодії вчителя й учнів у системі програмованого навчання та навчання з використанням комп'ютера. Специфічні особливості, виховні та розвиваючі можливості діалогічного й ігрового навчання.

Характеристика індивідуального та диференційованого навчання.

Кредитно-модульна система організації сучасного навчання.

Характеристика різних видів технологій навчання.

Тема 19. Урок – основна форма організації навчання. Форми організації навчального процесу в школі.

Поняття про форми організації навчання.

Урок – як основна форма організації навчання.

Типологія й структура уроків. Шляхи підвищення освітньої, виховної й розвиваючої функцій уроку. Нестандартні форми організації уроку.

Зв'язок уроку з іншими формами навчання.

Підготовка вчителя до різних форм організації навчання.

Аналіз і самооцінка результативності форм навчання.

Тема 20. Активні форми організації навчання; Самостійна робота учнів.

Різновиди активних форм організації навчального процесу.

Різниця між активними та традиційними формами навчання.

Контроль результатів навчання з використанням активних форм навчання.

Основні форми самостійної роботи учнів. Розробка плану факультативу «Як самостійно вчитись».

Міжпредметні зв'язки в організації навчання.

Тема 21. Зміст освіти в сучасній школі.

Державні нормативні документи, які відображають зміст освіти в школі.

Характеристика навчальних планів і програм для шкіл різного типу.

Стандарти освіти.

Взаємозв'язок загальної, політехнічної і професійної освіти.

Тема 22. Діагностика й оцінка результатів навчально-пізнавальної діяльності учнів.

Принципи діагностування та контролювання успішності учнів. Складові контролю. Функції, види контролю й оцінки навчальних досягнень. Методи контролю.

Діагностика мотивації навчання. Тестування навчальних досягнень.

Прогнозування результатів навчально-пізнавальної діяльності учнів.

Перевірка й оцінка якості знань учнів.

Змістовий модуль 4. ШКОЛОЗНАВСТВО

Тема 23. Наукові основи внутрішнього управління.

Принципи управління загальноосвітніми навчальними закладами.

Структура органів управління освітою.

Наукові основи організації педагогічної діяльності.

Тема 24. Методична робота в школі.

Організація методичної роботи в гімназіях і ліцеях.

Основні форми методичної роботи в школі.

Методи й форми організації самоосвіти та самовиховання вчителя.

Функціональні обов'язки директора загальноосвітнього навчального закладу, його заступників.

Тема 25. Планування та облік роботи загальноосвітнього навчального закладу.

Складання річного плану навчального закладу. Заходи, що передбачені у річному плані.

Перелік ділової документації, яка є обов'язковою у загальноосвітньому навчальному закладі та її характеристика.

Тема 26. Атестація педагогічних працівників.

Мета атестації. Основні принципи атестації.

Види атестації. Кваліфікаційні категорії. категорії».

Педагогічні звання.

Зміст внутрішньошкільного контролю, вимоги до нього.

Тема 27. Інновації в освіті.

Поняття інновацій в освіті; критерії педагогічної інновації.

Передовий досвід і впровадження досягнень педагогічної науки.

Методична робота, як фактор підвищення педагогічної культури.

Педагогічна самоосвіта вчителя; атестація педагогічних кадрів.

Тема 28. Передовий педагогічний досвід і впровадження досягнень педагогічної науки в роботу школи.

Процес вивчення та поетапного узагальнення передового педагогічного досвіду.

Методика вивчення передового педагогічного досвіду. Суть і структура впровадження досвіду.

Форми і методи впровадження передового педагогічного досвіду.

Організація роботи з використання передового педагогічного досвіду на діагностичній освіті.

Різні підходи до визначення критеріїв оцінки передового педагогічного досвіду.

Структура залікового кредиту з дисципліни «Педагогіка»

	<i>Кількість годин</i>			
	Лекції	Прак-тичні заняття	Самостійна робота	Індивідуальна робота
Змістовий модуль 1. Загальні основи педагогіки				
Тема 1. Педагогіка як наука. Система педагогічних наук.	2	2	1	
Тема 2. Методи педагогічних досліджень.	2	2	1	
Тема 3. Розвиток формування особистості.	2			
Тема 4. Спадковість і розвиток. Вплив середовища на розвиток особистості. Розвиток і виховання.		2	1	
Тема 5. Цілісний педагогічний процес – основний фактор всебічного розвитку особистості.	2		1	
Тема 6. Особистість педагога та її вплив на формування особистості учня.	2		1	
Тема 7. Вікові та індивідуальні особливості розвитку і формування школярів та їх врахування педагогами.		2	1	
Змістовий модуль 2. Теорія виховання				
Тема 1. Сутність, закономірності та принципи процесу виховання.			1	2
Тема 2. Формування наукового світогляду учнів.		2		
Тема 3. Зміст процесу виховання.			1	
Тема 4. Самовиховання учнів.		2	1	
Тема 5. Характеристика основних напрямів змісту виховання.	2		1	
Тема 6. Загальні методи, засоби і форми процесу виховання. Колектив його ознаки структура. Учніське самоврядування.		2	1	
Тема 7. Функції, напрями і форми роботи класного керівника. Зміст роботи класного керівника з батьками. Робота класного керівника в умовах інклюзивної освіти.	2		1	
Тема 8. Сутність та принципи превентивної педагогічної діяльності. Превентивна діяльність педагогічного колективу з попередження шкільного булінгу.		2	1	

Тема 9. Зміст і форми позакласної та позашкільної виховної роботи. Позашкільні заклади в системі освіти.			1	
Змістовий модуль 3. Дидактика				
Тема 1. Навчальний процес як складова цілісного педагогічного процесу. Методологічні та теоретичні основи процесу навчання.	2		1	
Тема 2. Єдність освітньої, виховної та розвиваючої функції навчання. Закономірності, принципи і правила навчання. Методи і засоби навчання в школі.	2		1	
Тема 3. Види і сучасні концепції навчання.				1
Тема 4. Форми організації навчального процесу в школі.			1	
Тема 5. Урок – як основна форма організації навчання	2	2		
Тема 6. Активні форми організації навчання; Самостійна робота учнів.		2	1	
Тема 7. Зміст освіти в сучасній школі. . Стандарти освіти. Взаємозв'язок загальної, політехнічної та професійної освіти.			1	
Тема 8. Діагностика й оцінка результатів навчально-пізнавальної діяльності учнів. Перевірка й оцінка якості знань учнів.	2	2		
Змістовий модуль 4. Школознавство				
Тема 1. Принципи управління загальноосвітніми навчальними закладами. Структура органів управління освітою.	2		1	
Тема 2. Методична робота в школі. Наукові основи організації педагогічної діяльності.	2	2	1	
Тема 3. Функціональні обов'язки директора загальноосвітнього навчального закладу, його заступників.			1	
Тема 4. Планування та облік роботи загальноосвітнього навчального закладу.	2	2	1	
Тема 5. Атестація педагогічних працівників				1
Тема 6.Зміст внутрішньошкільного контролю, вимоги до нього.			1	1
Тема 7. Інновації в освіті.		2	1	
Тема 8. Передовий педагогічний досвід і впровадження досягнень педагогічної науки в роботу школи.	2	2		
Разом	30	30	25	5

Тематика практичних завдань з дисципліни «Педагогіка»

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Педагогіка як наука. Система педагогічних наук.	2
2	Методи педагогічних досліджень.	2
3	Спадковість і розвиток. Вплив середовища на розвиток особистості. Розвиток і виховання особистості.	2
4	Вікові та індивідуальні особливості розвитку і формування школярів та їх врахування педагогами.	2
5	Формування наукового світогляду учнів.	2
6	Самовиховання учнів.	
7	Загальні методи, засоби і форми процесу виховання. Колектив його ознаки структура. Учніське самоврядування.	2
8	Сутність та принципи превентивної педагогічної діяльності.	2
9	Урок – основна форма організації навчання.	2
10	Активні форми організації навчання.	2
11	Діагностика й оцінка результатів навчально-пізнавальної діяльності учнів.	2
12	Методична робота у школі.	2
13	Планування та облік роботи загальноосвітнього закладу.	2
14	Інновації в освіті.	2
15	Передовий педагогічний досвід і впровадження досягнень педагогічної науки.	2
Разом		30

Практичне заняття №1

Тема: Педагогіка як наука. Система педагогічних наук.

Питання для обговорення:

1. Визначення сутності педагогіки в системі гуманітарних наук. Об'єктивні соціально-економічні передумови виникнення й розвитку педагогічної теорії.
3. Основні категорії педагогічної науки: виховання, освіта та навчання.
4. Педагогіка як розгалужена система наукових знань.
5. Галузі педагогіки: дошкільна та шкільна педагогіка; педагогіка вищої школи; соціальна педагогіка; дефектологія (сурдопедагогіка; тифлопедагогіка; олігофренопедагогіка); методики викладання.
6. Зв'язок педагогічної науки з іншими науками про людину. Взаємодія педагогічної теорії й практики. Демократичні й гуманістичні тенденції в розвитку педагогічного знання.

Теми рефератів:

1. Поняття « добра » і « зла » в українській педагогіці.
2. Моральна освіта і сучасність.

Практичне заняття №2

Тема : Методи педагогічних досліджень.

Питання для обговорення:

1. Характеристика науково-педагогічних досліджень.
2. Технологія, етапи і процедура педагогічних досліджень.
3. Поняття про методи науково-педагогічних досліджень та їх вибір.
4. Форми втілення результатів досліджень в практичну діяльність вчителів.

Теми рефератів:

1. Технологія педагогічного дослідження.
2. Методи науково-педагогічних досліджень.

Практичне заняття №3

Тема: Спадковість і розвиток; Вплив середовища на розвиток особистості; Розвиток і виховання особистості.

Питання для обговорення:

1. Сутність поняття “спадковість”.
2. Взаємозв'язок розвитку, спадковості і виховання.
3. Спадкові програми розвитку особистості. Генотип і його частини.
4. Задатки та здібності.
5. Вплив спадковості, середовища і виховання на розвиток і формування особистості.

Теми рефератів:

1. Батьківський авторитет.
2. Сімейне виховання у різні періоди розвитку суспільства
3. Сім'я як специфічна педагогічна система.

Практичне заняття №4

Тема: Вікові та індивідуальні особливості розвитку і формування школярів та їх врахування педагогами.

Питання для обговорення:

1. Розвиток і формування особистості молодшого школяра. Структура особистості.
2. Закономірності та рушійні сили розвитку особистості.
3. Теорії і напрями розвитку особистості, їх взаємозв'язок.
4. Вікова періодизація в педагогіці.
5. Індивідуальні особливості розвитку учнів.
6. Нерівномірність розвитку молодших школярів.

Теми рефератів:

1. Зміст громадянської освіти.
2. Виховання громадянської культури особистості.

Практичне заняття №5

Тема : Формування наукового світогляду учнів.

Питання для обговорення:

1. Поняття про світогляд. Функції світогляду.
2. Дидактичні й виховні умови трансформації знань у погляди, переконання, ідеали особистості.
3. Релігійний світогляд. Соціальні і психологічні причини його поширення, вплив релігії на молодь. Взаємини школи і церкви. Позиціонування батьків та навчального закладу в питаннях релігії.

Теми рефератів:

1. Виховання позитивного ставлення до людей праці, до наслідків власних зусиль і праці однолітків.
2. Розвиток творчої особистості молодшого школяра.
3. Інноваційні технології виховної роботи з молодшими школярами

Практичне заняття №6**Тема: Самовиховання учнів.****Питання для обговорення:**

1. Стимулювання учнів до роботи з удосконалення власної особистості як завдання виховання.
2. Основні фактори, що спонукають особистість до самовиховання. Методи самовиховання. Методи і прийоми самопізнання.
3. Технологія розробки програми самовиховання.
4. Педагогічне керівництво самовихованням учнів.
5. Концепції виховання й самовиховання.

Теми рефератів:

1. Роль прикладу у вихованні.
2. Особливості творчого підходу до вибору і використання методів виховання.
3. Система самовиховання особистості.
4. Ієрархія мотивів виховання. (Потреби людини за А. Маслоу).
5. Критерії рівня вихованості.

Змістовий модуль 2. ТЕОРІЯ ВИХОВАННЯ**Практичне заняття №7****Тема: Загальні методи, засоби і форми процесу виховання. Учніське самоврядування.****Питання для обговорення:**

1. Основні форми виховання в сучасній школі.
2. Оптимальний вибір методів і засобів виховання у практиці роботи школи.
3. Колектив, його ознаки, структура.
4. Учніське самоврядування.

Теми рефератів:

1. Учніське самоврядування.
2. Педагогіка національної школи і проблеми виховання.
3. Мета і завдання гуманістичного виховання.
4. Проблема мети виховання в сучасній школі.

Практичне заняття №8**Тема : Сутність та принципи превентивної педагогічної діяльності.****Питання для обговорення:**

1. Запобіжна система виховання св. Івана Боска.
2. Сутність превентивної діяльності. Превентивна педагогічна діяльність як засіб соціалізації особистості школяра.
3. Сутність і специфічні особливості превентивних дій педагога в навчально-виховному процесі.
4. Етапи і принципи організації превентивного педагогічного процесу.
5. Нові підходи до організації превентивної педагогічної діяльності з попередження асоціальної поведінки школярів.

Теми рефератів:

1. Місце дитини в колективі.
2. Характеристика дитячих та юнацьких організацій і їх роль у формуванні національної свідомості молодшого школяра.

Змістовий модуль 3. ДИДАКТИКА**Практичне заняття №9****Тема : Урок- основна форма організації навчального процесу в школі.****Питання для обговорення:**

1. Поняття про форми організації навчання.
2. Урок – як основна форма організації навчання.
3. Типологія й структура уроків. Шляхи підвищення освітньої, виховної й розвиваючої функцій уроку. Нестандартні форми організації уроку.
4. Зв'язок уроку з іншими формами навчання.
5. Підготовка вчителя до різних форм організації навчання.
6. Аналіз і самооцінка результативності форм навчання.

Теми рефератів:

1. Профільне навчання в Україні.
2. Індивідуальне навчання в системі загальної середньої освіти.
3. Роль діяльності вчителя в стимулюванні навчання учнів початкових класів.
4. Стимулююче середовище – як основа розвитку мотивації учіння молодших школярів.
5. Основні шляхи формування в учнів інтересу до знань.
6. Функції процесу навчання та їх роль у формуванні всебічно розвиненої особистості.

Практичне заняття №10**Тема : Активні форми організації навчання; Самостійна робота учнів.****Питання для обговорення:**

1. Різновиди активних форм організації навчального процесу.
2. Різниця між активними та традиційними формами навчання.
3. Контроль результатів навчання з використанням активних форм навчання.
4. Основні форми самостійної роботи учнів. Розробка плану факультативу «Як самостійно вчитись».

Теми рефератів:

1. Історичні аспекти виникнення форм організації навчання у початковій школі.
2. Особливості підготовки та проведення відкритого уроку.
3. Завдання дидактики на сучасному етапі розвитку освіти.
4. Основні дидактичні концепції в історії розвитку дидактики

Практичне заняття №11**Тема: Діагностика й оцінка результатів навчально-пізнавальної діяльності учнів.****Питання для обговорення:**

1. Принципи діагностування та контролювання успішності учнів. Складові контролю. Функції, види контролю й оцінки навчальних досягнень. Методи контролю.
2. Діагностика мотивації навчання. Тестування навчальних досягнень.
3. Прогнозування результатів навчально-пізнавальної діяльності учнів.
4. Перевірка й оцінка якості знань учнів.

Теми рефератів:

1. Основні підходи до класифікації методів навчання у сучасній дидактиці.
2. Практичні методи навчання: мета та специфіка використання

Змістовий модуль 4. ШКОЛОЗНАВСТВО**Практичне заняття №12****Тема: Методична робота в школі.****Питання для обговорення:**

1. Організація методичної роботи в гімназіях і ліцеях.
2. Основні форми методичної роботи в школі.
3. Методи й форми організації самоосвіти та самовиховання вчителя.
4. Функціональні обов'язки директора загальноосвітнього навчального закладу, його заступників.

Теми рефератів:

1. Організація методичної роботи в школі.
2. Форми організації самоосвіти та самовиховання вчителя.

Практичне заняття №13**Тема: Планування та облік роботи загальноосвітнього навчального закладу.****Питання для обговорення:**

1. Складання річного плану навчального закладу. Заходи, що передбачені у річному плані.
2. Перелік ділової документації, яка є обов'язковою у загальноосвітньому навчальному закладі та її характеристика.

Теми рефератів:

1. Заходи, що передбачені у річному плані.
2. Планування роботи у школі.
3. Управління навчально – виховним процесом у школі.

Практичне заняття №14**Тема: Інновації в освіті.****Питання для обговорення:**

1. Поняття інновацій в освіті; критерії педагогічної інновації.
2. Передовий досвід і впровадження досягнень педагогічної науки.
3. Методична робота, як фактор підвищення педагогічної культури.
4. Педагогічна самоосвіта вчителя; атестація педагогічних кадрів.

Теми рефератів:

1. Впровадження інноваційних методів.
2. Критерії педагогічної інновації.
3. Інноваційні підходи у сучасній школі.

Практичне заняття №15**Тема: Передовий педагогічний досвід і впровадження досягнень педагогічної науки в роботу школи.****Питання для обговорення:**

1. Процес вивчення та поетапного узагальнення передового педагогічного досвіду.
2. Методика вивчення передового педагогічного досвіду. Суть і структура впровадження досвіду.

3. Форми і методи впровадження передового педагогічного досвіду.
4. Організація роботи з використання передового педагогічного досвіду на діагностичній освіті.
5. Різні підходи до визначення критеріїв оцінки передового педагогічного досвіду.

Теми рефератів:

1. Різні підходи до визначення критеріїв оцінки передового педагогічного досвіду.
2. Методи впровадження передового педагогічного досвіду.
3. Методика вивчення передового педагогічного досвіду.

7. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання	<p>У процесі вивчення дисципліни «Педагогіка» використовуються наступні методи оцінювання навчальної роботи студентів:</p> <ul style="list-style-type: none"> - поточне тестування та опитування; - залікове модульне тестування та опитування; - оцінювання виконання КПЗ; - ректорська контрольна робота; - підсумковий екзамен; - інше. <p>Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Педагогіка» визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту</p>
-----------------------------	--

8. Політика курсу

Політика курсу «Педагогіка» передбачає прездачу усіх невиконаних завдань в силу серйозних запізнь на заняття або пропущених пар без поважних причин. Студенти, що слухають дисципліну зобов'язані відпрацювати заняття / невиконаний обсяг робіт (переписати контрольну роботу, написати реферат або перекласти розповідь про об'єкт, написати колоквіум у письмовій формі). У випадку запозичених робіт, випадків плагіату, виявів академічної недоброчесності (списування), недобропорядної поведінки в аудиторії викладач пропонує студентові повторно виконати необхідний вид роботи.

9. Рекомендована література

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

з дисципліни «Педагогіка»

Основна

1. Алексюк А. М. Педагогіка вищої школи: курс лекцій. Модульне навчання / А. М. Алексюк. – К.: ІСДО, 1993. – 220 с.
2. Виховні технології / упоряд. В. Варава, В. Зоц. – К.: Редакція загально-педагог. газет, 2004. – 120 с.
3. Волкова Н. П. Педагогіка: Посібник / Наталія Павлівна Волкова. – К.: Видавничий центр «Академія», 2002. – 527 с.
4. Державна національна програма «Освіта»: Україна ХХІ століття. – К.: Генеза, 1994. – 62 с.
5. Дичнівська І. М. Інноваційні педагогічні технології: Навчальний посібник / І. М. Дичнівська. – К.: Академвидав, 2004. – 351 с.
6. Закон України «Про освіту» // Нормативно-правові акти про наукову та науково-практичну діяльність у вищих навчальних закладах України: У 2 кн. / за ред. Ю. І. Горобця та М. І. Панова. – Х.: Право, 2001. – Кн.1. – С.17– 42.
7. Лихачев Б. Педагогіка: Курс лекцій / Борис Лихачев. – М.: Юрайт, 1999. – 464 с.
8. Мойсеюк Н. Є. Педагогіка: Навчальний посібник / Неля Євтихіївна Мойсеюк. – К.: 2001. –

608 с.

9. Острове́рхова Н. М. Аналіз уроку: Концепції, методики, технології / Н. М. Острове́рхова. – К.: ІНКОС, 2003. – 352 с.
10. Педагогіка / за ред. М. Д. Ярмаченка. – К.: Вища школа, 1986. – 542 с.
11. Пікельна В. С. Управління школою: в 2 частинах / Валерія Семенівна Пікельна. – Х.: Основа, 2004. – Частина 1 (112 с.) та Частина 2 (112 с.).
12. Сердюк Г. М. Педагогічний пошук класного керівника / Г. М. Сердюк. – Тернопіль: Навчальна книга. – Богдан, 2005. – 120 с.
13. Філіпенко А. С. Основи наукових досліджень: Конспект лекцій / А. С. Філіпенко – К.: Академвидав, 2004. – 207 с.
14. Фіцула М. М. Педагогіка: Посібник / Михайло Миколайович Фіцула. – К.: Видавничий центр “Академія”, 2002. – 527 с.
15. Ягупов В. В. Педагогіка: Навчальний посібник / В. В. Ягупов. – К.: Либідь, 2002. – 560 с.

Додаткова

16. Бех І. Д. Виховання особистості : у 2 кн. : навч.-метод. видання / Іван Дмитрович Бех. – Кн. 1 : Особистісно орієнтований підхід: теоретико-технологічні засади. – К. : Либідь, 2003. – 280 с
17. Освітні технології : навч.-метод. посіб. / О. М. Пехота, А. З. Кіктенко, О. М. Любарська та ін. ; за ред. О. М. Пехоти. – К. : А.С.К., 2004. – 256 с.
18. Освітні технології : навч.-метод. посіб. / О. М. Пехота, А. З. Кіктенко, О. М. Любарська та ін. ; за ред. О. М. Пехоти. – К. : А.С.К., 2004. – 256 с.
19. Хмельюк Р. И. Способности, одаренность, талант / Р. И. Хмельюк // Развитие способностей. Методические рекомендации. – Одеса : ПДПУ, 1998. – С. 9–13.

Інформаційні ресурси

1. http://pidruchniki.ws/15310511/pedagogika/vidi_pedagogichnogo_dosvidu
2. <http://pulib.if.ua/book/215>
3. <http://nsportal.ru/nachalnaya-shkola/vospitatelnaya-rabota/metodicheskii-material-samoupravlenie-v-shkole>